

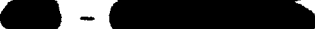
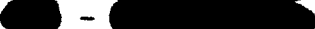
MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

ARCHIEF

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Aan:
- Zie verzendlijst

Telefoon -
Telefax -

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/94/153/1083	17 mei 1994

Onderwerp: MID-notitie Russische militaire doctrine

1. Op 24 mei a.s. zal de Russische Minister van Defensie Grachev in Brussel een toelichting geven op de nieuwe Russische militaire doctrine voor de Ministers van Defensie van de NAVO. Tegen deze achtergrond doe ik U hierbij een notitie over de militaire doctrine van Rusland toekomen.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst

Commandeur

Bijlagen
één

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/94/153/1083 d.d.
17 mei 1994

Aan:

Exemplaar nr:

Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD t.a.v. dhr [REDACTED]	2
BuZa/DAV	3
BuZa/Plv. DGPZ t.a.v. Mr. [REDACTED]	4
Ministerie van Justitie, t.a.v. [REDACTED] Politie en Criminaliteitspreventie Mr. [REDACTED]	5
Plv. Hoofd MID/KM	6
Plv. Hoofd MID/KL	7
Plv. Hoofd MID/KLu	8
<u>Intern:</u>	
MID-Archief	9
MA-D/Administratie en tevens roulatie exemplaar	10
voor: HMID HAI HMA HPEA	

Bijlagen
één

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
[REDACTED]

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te
vermelden

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGENDIENST

AFDELING INLICHTINGEN

Den Haag, 16 mei 1994

DE RUSSISCHE MILITAIRE DOCTRINE VAN NOVEMBER 1993

INLEIDING

1. Op 2 november werd door de Russische president en de Russische Veiligheidsraad het document «*de grondslagen van de militaire doctrine van de Russische Federatie*» aanvaard, doorgaans aangeduid als de Russische militaire doctrine. Dit vond plaats op een moment dat het oude Russische parlement aan de kant geschoven was en er nog geen nieuw parlement was gekozen. De procedure van aanvaarding in november was conform de ontwerp-grondwet, die evenwel pas een maand later in december 1993 werd aangenomen. Volgens de «*Wet op de Defensie*» van december 1992 had de doctrine echter door het parlement aanvaard moeten worden.

2. Grote delen van de doctrine zijn gepubliceerd. De precieze relatie tussen de gepubliceerde tekst en de aanvaarde doctrine is onduidelijk. Mogelijk is de gepubliceerde versie een gekuiste versie van de doctrine. De militaire doctrine is gepresenteerd als het militaire element van het zogenaamde «*Nationaal Veiligheidsconcept*». Dat concept, waarin ook de niet-militaire aspecten van de veiligheidspolitiek zullen worden vastgelegd, moet echter nog worden opgesteld.

3. Volgens de inleiding van «*de grondslagen van de militaire doctrine van de Russische Federatie*» vormen zij:

«*een systeem van officieel in de staat aanvaarde opvattingen*

- *over het voorkomen van oorlog en gewapende conflicten,*
- *over defensie-opbouw,*
- *over de defensievoorbereidingen van het land,*
- *over de organisatie van het weerstaan van bedreigingen van de militaire veiligheid van de staat en*
- *over het gebruik van de Strijdkrachten en andere troepen van de Russische Federatie (RF) voor de bescherming van vitale belangen van de RF».*

Deze definitie van de doctrine signaleert een belangrijke breuk met het Sovjet verleden toen de militaire doctrine primair op oorlogsvoorbereiding was gericht.

4. Vanaf de oprichting van de Russische strijdkrachten in mei 1992 had de Russische defensieleiding behoefte een militaire doctrine, die duidelijkheid moest verschaffen over de taken en samenstelling van de strijdkrachten. De politieke impasse tussen president en parlement verhinderde echter dat een militaire doctrine tot stand kwam.

5. Het valt echter te betwijfelen of de nieuwe doctrine de door de defensieleiding gewenste duidelijkheid zal brengen. In tegenstelling tot het Sovjet verleden, toen doctrines werden geschreven in zeer stabiele politieke en economische verhoudingen, is de nieuwe

militaire doctrine geschreven met slechts beperkte kennis van de toekomstige politieke prioriteiten, terwijl de verdere ontwikkeling van de economie nauwelijks te voorspellen was. Het is daarom waarschijnlijk dat de doctrine later bijgesteld zal moeten worden. De Russische defensieleiding is zich hiervan bewust: de doctrine is expliciet voorgesteld als een document voor een overgangperiode.

INHOUD VAN DE DOCTRINE

6. De militaire doctrine is opgebouwd uit drie delen: een deel met politieke uitgangspunten; een militair deel, met richtlijnen voor de opbouw van de strijdkrachten; en een militair-technische deel, betreffende de defensie-industrie.
7. In het **politieke deel** worden het voorkomen van oorlog en de noodzaak om internationale stabiliteit te bewaren genoemd als sleutelementen van het Russische militaire veiligheidsbeleid. Hoewel de strijdkrachten daarvoor een belangrijk middel zijn, ligt het zwaartepunt bij niet-militaire middelen. Er wordt gesteld dat de militaire veiligheid van Rusland intern primair afhangt van succesvolle hervormingen en extern vooral van de relaties met de buurlanden en de andere grote mogendheden.
8. De doctrine stelt dat Rusland geen enkel ander land als vijand beschouwt en haar strijdkrachten nooit zal gebruiken tegen een ander land, anders dan uit zelfverdediging of ter verdediging van haar bondgenoten. Voorts kunnen de strijdkrachten gebruikt worden voor vredesoperaties, onder meer onder de vlag van de VN, maar ook op basis van overeenkomsten met andere staten, in het bijzonder in GOS-kader.
9. Kernwapens worden omschreven als "een politiek afschrikkingsmiddel ter voorkoming van agressie". Rusland sluit echter -in tegenstelling tot voorheen de USSR- niet uit dat het in een oorlog als eerste kernwapens zal inzetten. Die eerste inzet is mogelijk tegen kernwapenmogendheden of tegen landen die daarmee geallieerd zijn als die Rusland of haar bondgenoten zouden aanvallen.
10. In het politieke deel zijn de taken van de staat tegenover het defensie-apparaat vastgelegd, zoals "het defensiepotentieel van het land op een niveau handhaven dat adequaat is voor de bestaande en potentiële militaire dreigingen, rekening houdend met de economische mogelijkheden van het land en de beschikbare menselijk hulpbronnen". Tegelijkertijd wordt gesteld dat Rusland een modern uitgeruste, flexibele en snel inzetbare krijgsmacht moet krijgen, waarin het personeel adequaat wordt betaald.
11. In het **militaire deel** van de doctrine wordt gesteld dat de dreiging van een nucleaire of conventionele wereldoorlog niet geheel zal verdwijnen, maar wel aanzienlijk kleiner is geworden. Het grootste en toenemend gevaar voor de vrede en stabiliteit vormen kleinschalige conflicten, aangeduid als "*locale oorlogen*", die kunnen ontstaan in de Russische Federatie zelf of in aangrenzende gebieden.
12. De conventionele strijdkrachten van Rusland hebben in de nieuwe doctrine in de eerste plaats tot taak kleinschalige conflicten in de onmiddellijke nabijheid van Rusland te voorkomen. Als die echter toch ontstaan zal het optreden van de troepen gericht zijn op een snelle indamming van het conflict en vervolgens op de vroegst mogelijk beëindiging ervan op voor Rusland gunstige voorwaarden. Daarnaast moeten de conventionele

strijdkrachten volgens de nieuwe doctrine ook in staat zijn tot "meer grootschalig optreden". Daarbij moeten in vreedstijd parate troepen de mobilisatie en ontplooiing van de reserves mogelijk maken.

13. In de militaire doctrine staat dat bij het afweren van een agressie de troepen de meeste effectieve vorm van optreden zullen kiezen. Zij zullen daarom zowel in verdedigend als aanvallend optreden worden geoefend.

14. In de nieuwe militaire doctrine is verder aangegeven dat «*afzonderlijke formaties*» uit de reguliere strijdkrachten niet alleen tegen externe agressie, maar ook in het binnenland ingezet kunnen worden om steun te verlenen aan de para-militaire eenheden die normaliter een binnenlandse opdracht hebben, zoals de *Grenstroepen*, de *Binnenlandse Troepen*, en de politie. Dit geldt vooral wanneer (1) nationalistische en separatistische groepen bij hun activiteiten geweld gebruiken en een bedreiging vormen voor de Russische (territoriale) integriteit, (2) pogingen worden ondernomen om het grondwettelijk systeem met geweld omver te werpen, (3) nucleaire faciliteiten worden aangevallen of (4) illegale gewapende formaties worden opgericht.

15. In het **militair-technische deel** wordt als hoofddoel voor de Russische staat genoemd de strijdkrachten tijdig en in voldoende mate te voorzien van effectieve wapensystemen. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan C3I-systemen, middelen voor strategische 'early warning', precisiewapens en middelen voor elektronische oorlogsvoering.

BESCHOUWING

16. In de nieuwe militaire doctrine geeft Rusland er zich rekenschap van dat na het einde van de 'Koude Oorlog' en het uiteenvallen van de USSR militaire veiligheid niet in een overmaat van strijdkrachten moet worden gezocht. Er wordt aangegeven dat een dergelijk beleid, dat vroeger door de USSR werd gevolgd, thans om politieke, economische en militaire redenen niet langer noodzakelijk en uitvoerbaar wordt geacht. In de doctrine wordt nadruk gelegd op kwaliteit in plaats van kwantiteit: de Russische strijdkrachten moeten kwalitatief worden verbeterd en op een hoog technologisch niveau worden gebracht. De doctrine onderstreept dat Rusland zichzelf ziet als een grote mogendheid.

17. Het opgeven van het principe van 'no-first-use' van kernwapens geeft aan dat bij het verzekeren van de veiligheid primair gerekend wordt op nucleaire afschrikking. Deze rol van de kernwapens hangt nauw samen met de impliciet in de militaire doctrine vastgelegde beleidskeuze dat op het gebied van conventionele bewapening niet gestreefd wordt naar pariteit met de NAVO. Tevens weerspiegelt dit de tekortkomingen van de conventionele strijdkrachten en verder hangt het samen met de sterk verminderde defensie-uitgaven.

18. De nieuwe doctrine bevat een positieve beoordeling van de betrekkingen met het Westen. Een impliciete vooronderstelling is daarbij echter dat de huidige strategische balans niet wordt verstoord. In het document is de verhulde waarschuwing opgenomen dat een verstoring daarvan Rusland zou dwingen haar opstelling te herzien. Als aanleiding daartoe worden onder ander genoemd een uitbreiding van allianties (i.c. de NAVO) die de

Russische militaire veiligheidsbelangen zou schaden, troepenconcentraties langs de Russische grenzen die de huidige krachtsverhoudingen zouden verstoren en alle verplaatsingen van vreemde troepen naar landen die aan Rusland grenzen zonder Russische toestemming.

19. Uit uitspraken van de Russische militaire leiders valt op te maken dat de in de doctrine onderkende belangrijkste «militaire gevaren» gesitueerd zijn in de landen van de voormalige Sovjet Unie. Om Russische vitale belangen daar zeker te kunnen stellen wordt de optie van een militair optreden nadrukkelijk opengelaten. Hoewel de doctrine expliciet het principe van de staatkundige soevereiniteit van de andere voormalige Sovjet republieken erkent, bevat het document een aantal legitiem geachte gronden voor een directe militaire betrokkenheid in die landen. Genoemd worden aanvallen op Russische militaire bases, bescherming van Russische staatsburgers en de verdediging van Russische bondgenoten.

20. Vergeleken met vroegere Sovjet doctrines is een nieuw element dat in de doctrine de taken van de staat inzake defensie worden opgesomd. Waarschijnlijk tracht de Russische defensieleiding zo te voorkomen dat de behoeften van de strijdkrachten worden verwaarloosd of genegeerd. Dit onderstreept dat in Rusland -in tegenstelling tot het Sovjet verleden- de strijdkrachten niet automatisch kunnen rekenen op de hoogste prioriteit en hun plaats moeten bevechten. De doctrine geeft echter ook aan dat de defensie-inspanning van Rusland gebaseerd moet zijn op het werkelijke economische potentieel van Rusland, en dat is, zoals bekend, momenteel beperkt.

21. De in het militaire deel genoemde taak van de strijdkrachten bij het handhaven van de constitutionele orde kan niet los worden gezien van het optreden van het leger bij het ontruimen van het parlement tijdens de zogenaamde 'october-gebeurtenissen'. Binnen de defensieleiding blijven echter grote reserves bestaan tegen deze taakstelling.

22. Vanuit militair perspectief laat -in ieder geval de gepubliceerde- militaire doctrine veel belangrijke vragen open: de omschrijving van de dreiging is vaag, en traditionele elementen van eerdere (ontwerp)doctrines zoals de omschrijving van mogelijke toekomstige oorlogen en richtlijnen voor de opbouw en voorbereiding van de strijdkrachten ontbreken nagenoeg geheel.

23. De doctrine zal tot weinig veranderingen leiden in het korte termijn defensiebeleid. Voor de langere termijn geeft de militaire doctrine slechts zeer algemene richtlijnen voor de ontwikkeling van de Russische krijgsmacht(delen). Er is in Rusland dan ook nog niet beslist wat voor omvang van de defensie-inspanning op veiligheidspolitieke gronden noodzakelijk zou zijn en tegelijkertijd in economische termen verantwoord wordt geacht.

23. De nieuwe doctrine moet als niet meer dan een eerste aanzet tot een meer vastomlijnd Russische defensie- en veiligheidsbeleid worden gezien. Besluitvorming hierover zal afhangen van de verdere politieke en economische ontwikkelingen in Rusland zelf. De besluitvorming zal ook samenhangen met het verloop van de besprekingen met de NAVO over een "strategisch partnerschap" tussen de Alliantie en de Russische Federatie, waarbij de erkenning door het Westen van de dominante positie van Moskou in de ex-USSR alsmede een eventuele uitbreiding van de NAVO door Rusland als hoofdthema's worden gezien.